

Broj: 01-04-13-04126/2026

Datum, 18.09.2026.godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE
PREDSTAVNIČKI/ZASTUPNIČKI DOM
Tajnik/Sekretar Ivan Miličević

Veza vaš akt br. 05/1-02-351/26 od 28.05.2026. god

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primijeno:			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	-02-	351	26

n/p –federalni zastupnik Dennis Gratz

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BiH
GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE

dr.sci. Edita Kalajdžić, sekretarka

Veza vaš akt br. 03-04-805-1/2026 od 02.06.2026. godine

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje, zastupnik Dennis Gratz dostavlja se, -

Poštovani,

Federalna uprava za inspekcijske poslove zaprimila je dana 09.06.2026. godine zastupničko pitanje koje je postavio federalni zastupnik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH, Dennis Gratz.

Naime, uvaženi zastupnik je zatražio da mu se dostavi cjelovita informacija o okolišnom i zdravstvenom stanju na području općine Vareš, s posebnim osvrtom na nalaze olova u krvi kod dijela stanovništva, rezultate analiza okoliša, provedene inspekcijske nadzore i konkretne mjere koje su poduzete ili se planiraju poduzeti radi zaštite zdravlja stanovništva i okoliša.

S tim u vezi, informišemo Vas da inspekcijske nadzore nad operatorom DPMetals BH Vareš d.o.o. vrše federalni inspektori zaštite okoliša, federalni rudarski i federalni vodni inspektori pri Federalnoj upravi za inspekcijske poslove.

Inspekcijskim nadzorima vršenim od strane federalnog inspektora zaštite okoliša provedena je kontrola mjera propisanih okolinskom dozvolom, kojom prilikom je konstatovano da se operator pridržava svih naloženih tehničko-tehnoloških mjera zaštite u cilju smanjenja negativnih uticaja na okoliš, i to:

- prekrivanje mehanizacije prilikom kretanja,
- prskanje i vlaženje saobraćajnica,

- skladište rude je u potpunosti zatvoreno,
- sistem transporta rude od skladišta do pogona prerade je potpuno zatvoren tako da nema emisija u zrak i dr.

Uvidom u izvještaje o mjerenju parametara kvalitete zraka, utvrđeno je da se lokaliteti sa utvrđenim prekoračenjima nalaze značajno izvan eksploatacionog polja i nisu pod direktnim uticajem operatora.

Uvidom u dokumentaciju kao i neposrednim obilaskom pogona i postrojenja rudnika, utvrđeno je da je tačka na kojoj postoji mogućnost direktne emisije prašine na pogonu za drobljenje rude (pogon prerade i skladište rude su zatvoreni objekti sa instaliranim recirkulativnim sistemom za otprašivanje). Operator je na pogonu drobilice instalirao sistem za otprašivanje-prskalice. Uzimajući u obzir veliku udaljenost pogona drobilice od stambenih objekata, kao i težinu prašine koja sadrži teške metale zbog čega se ovakva prašina teže prenosi vjetrom, operatoru je naloženo vanredno kontrolno mjerenje emisije prašine pri punom tehnološkom kapacitetu drobilice i pri radu prskalica, kako bi se utvrdila efikasnost sistema za otprašivanje i mogućnost širenja prašine do stambenih objekata ovim putem. Također, naloženo je obavezno pokretanje prskalica pri svakom pokretanju drobilice.

U vezi sa povećanom vrijednosti teških metala u tlu, ističemo da se u ovom trenutku, uzimajući u obzir činjenicu da su povećane vrijednosti metala u tlu evidentirane prije početka eksploatacije rudnika, kao i tokom eksploatacije, ne može konstatovati uzročno-posljedična veza između eksploatacije rudnika i povećanog sadržaja metala u tlu.

Činjenica da analize tla rađene prije početka eksploatacije također pokazuju povećan sadržaj teških metala u tlu upućuje na prirodno opterećenje tla metalima, što je konstatovano u Studiji uticaja na okoliš za projekat obnove pogona eksploatacije i prerade rude olova, cinka i barita na lokaciji Veovača I - Tisovci i Veovača II od 30.09.2019., ENOVA d.o.o. Sarajevo, rađena je analiza tla na lokalitetu Tisovci 2019. godine odnosno prije početka faze izgradnje i eksploatacije: „Olovo, koje je porijekom iz industrijskih pogona u tlu se nalazi u mineralnim oblicima PbO, PbS, PbSO₄. U gornjim dijelovima tla vrijednosti Pb mogu dostizati i do 3.000 mg/kg. Uzorak sa brane jezera (T2) ima koncentraciju Pb od 3.419 mg/kg. Ustanovljene povišene vrijednosti olova i nikla su veće i od uzorka izvan zone utjecaja, što je dakle definitivno posljedica aktivnosti starog pogona za preradu rude. Prisutnost teških metala u tlu posljedica su prirodnih i antropogenih utjecaja. Prirodnim procesima u tlu dolazi do migracije teških metala, a sama lokacija istražno-eksploatacionog područja i njena blizina rudniku je, pretpostavljamo, iz tog razloga bogata teškim metalima.“

Također, granične vrijednosti parametara u tlu zavise od vrste i namjene tla, što je izvan nadležnosti inspektora zaštite okoliša.

U periodu mjerenja od 15.09.-22.09.2025. godine evidentirano je prekoračenje PM_{2,5}=33,24 µg/m³ na lokalitetu S. Ponikva, što je izvan eksploatacionog polja.

U periodu mjerenja od 07.12.-14.12.2025. godine navedeno je da utvrđene vrijednosti PM_{2,5} i PM₁₀ za normirani period 24h zadovoljavaju granične i tolerantne vrijednosti. Nije utvrđeno prekoračenje vrijednosti za UTM. Sadržaj olova u UTM u rasponu od 0,0008 do 0,023 mg/m² dan što je ispod graničnih vrijednosti na svim mjernim mjestima.

Inspekcijski nadzor je vršen po zahtjevu Federalnog ministarstva okoliša i turizma, a na osnovu informacija o povećanim vrijednostima olova u krvi.

Inspektor je u zapisniku, između ostalog, konstatovao predočene izvještaje o ispitivanju kvaliteta tla, te evidentirao utvrđena prekoračenja. Za potrebe poređenja kvaliteta tla prije i tokom eksploatacije rudnika i odlagališta jalovine, poređeni su rezultati konstatovani u izvještaju iz 2020. godine i dva izvještaja iz 2025. godine. Međutim, važno je napomenuti da u izvještaju iz 2020. godine nije određivana vrsta tla niti je dato poređenje rezultata sa

graničnim vrijednostima. Također, uzorci tla nisu uzimani na podudarnim koordinatama za analize tla u 2020. godini i u 2025. godini, zbog čega nije moguće napraviti precizno poređenje stanja prije i poslije početka eksploatacije.

Uzimajući u obzir navedeno, povećane koncentracije teških metala u tlu konstatovane su i u analizi iz 2020. god. i u analizama iz 2025. godine, dakle i prije i tokom eksploatacije rudnika. U zapisnicima o inspekcijskom nadzoru iz perioda 2020. do juna 2025. godine, kontrolisani su izvještaji o kvalitetu zraka, te je konstatovano da su mjerna mjesta sa utvrđenim prekoračenjima značajno izvan eksploatacionog polja. Budući da ta mjerna mjesta nisu obuhvaćena okolinskom dozvolom (jer su izvan eksploatacionog polja) postupajući inspektor nije imao pravno utemeljen osnov za nalažanje upravnih mjera.

Također, napominjemo da je uvidom u dokumentaciju utvrđeno da laboratorija kod koje su rađene analize krvi stanovništva i laboratorija kod koje se rade redovne analize krvi radnika DPM Metals primjenjuju različite mjerne jedinice i referentne vrijednosti za olovo u krvi, zbog čega je Federalna uprava za inspekcijske poslove od Federalnog ministarstva zdravstva zatražila važeću mjernu jedinicu i referentnu vrijednost za olovo u krvi primjenjivu u FBiH, a u cilju donošenja efikasnih mjera zaštite stanovništva i radnika, koji odgovor do danas nismo zaprimili.

Bitno je istaći da je predmet o kojem je riječ po svojoj prirodi složen, te isti zahtijeva multidisciplinarni pristup i međuinstitucionalnu saradnju radi pravilnog i konačnog utvrđivanja uzroka povećanih koncentracija olova u krvi kod stanovništva Vareša.

Stoga je Vlada Federacije BiH usvojila zaključak o formiranju multidisciplinarnog ekspertnog tima za pitanja okoliša i mogućih uticaja na zdravlje stanovništva na području Općine Vareš. Nadalje, smatramo da je uputno imati u vidu obavještenje Instituta za zdravlje i sigurnost hrane Zenica prema kojem analiza 111 uzoraka pokazuje da „većina ispitanika ima nivo olova koji su unutar očekivanih granica za područja sa industrijskom aktivnošću, dok 16 ispitanika prelazi granicu od pet (5) $\mu\text{g/dL}$. Sve vrijednosti kod djece su ispod referentne vrijednosti od granice tri i po (3,5) $\mu\text{g/dL}$. Dom zdravlja Vareš nije zabilježio akutne znake trovanja olovom, te i medijalna vrijednost od 1,88 $\mu\text{g/dL}$ ukazuje na to“.

Federalni inspektori Federalne uprave za inspekcijske poslove ostaju dosljedni u postupanju u skladu s načelima inspekcijskog nadzora te će nalažati pravovremene i efikasne mjere iz svoje nadležnosti, a u cilju zaštite zdravlja građana, kao i očuvanja prirodnih i privrednih dobara Federacije.

S poštovanjem,

M.P.
DIREKTORICA
Ivana Prvulović

Dostavljeno:

1. n/r Edita Kalajdžić dr.sci. - generalna sekretarka;
2. n/r Ivan Miličević - tajnik
3. n/r Dennis Gratz – zastupnik;
4. Arhiva

Broj: 01-04-13-04126/2026-3

Datum, 18.09.2026.godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE
PREDSTAVNIČKI/ZASTUPNIČKI DOM

Ivan Miličević, tajnik/sekretar

VEZA: Vaš akt br. 05/1-02-351/26 od 26.06.2026. god.

Primljeno: 23-6-2026			
Org. jed.	Broj	Priloga	Priloga
05/1	-02-	351	26

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BiH
GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE
dr.sci. Edita Kalajdžić, sekretarka

PREDMET: Dopuna odgovora na zastupničko pitanje, dostavlja se, -

Poštovani,

Federalna uprava za inspekcijske poslove zaprimila je dana 03.07.2026. godine dopunska zastupnička pitanja i zastupničku inicijativu, koja je uputio Dennis Gratz, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH.

Naime, uvaženi zastupnik je zatražio odgovore na više pitanja u vezi sa zaštitom zdravlja stanovništva i okoliša na području Općine Vareš.

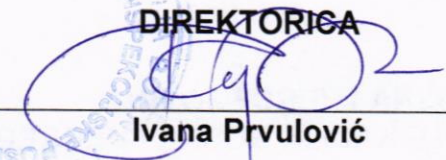
Obzirom da je Federalna uprava za inspekcijske poslove aktom broj: 01-04-13-04126/2026 od 23.06.2026. godine dostavila Zastupničkom domu i Vladi federacije informaciju o inspekcijskim nadzorima nad operaterom DPMetals BH Vareš d.o.o vršenim od strane federalnih inspektora zaštite okoliša, federalnih rudarskih i federalnih vodnih inspektora pri Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, ovom prilikom Vam dostavljamo dopunu informacije vezano za sistem za otprašivanje, odnosno prskalice.

Kao što je već u ranijem aktu navedeno, operator je na pogonu drobilice instalirao sistem za otprašivanje – prskalice. Uzimajući u obzir veliku udaljenost pogona drobilice od stambenih objekata, kao i težinu prašine koja sadrži teške metale zbog čega se ovakva prašina teže prenosi vjetrom, postupajući federalni inspektor zaštite okoliša je rješenjem naložio operatoru vanredno kontrolno mjerenje emisije prašine pri punom tehnološkom kapacitetu drobilice i pri radu prskalica, kako bi se utvrdila efikasnost sistema za otprašivanje i mogućnost širenja prašine do stambenih objekata ovim putem, te obavezno pokretanje prskalica pri svakom pokretanju drobilice.

Operator je u skladu sa Zakonom o inspekcijama Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 73/14 i 19/17), blagovremeno izvijestio inspektora o izvršenju naloženih upravnih mjera. Prema vanrednom kontrolnom mjerenju kvaliteta zraka na lokalitetu Vareš, broj protokola 3-156/26 od 27.03.2026. godine, SISTEM QUALITA,S d.o.o, nijedna izmjerena vrijednost gasovitih polutanata u ambijentalnom zraku nije prekoračila graničnu i tolerantnu vrijednost; rezultati za PM čestice zadovoljavaju granične i tolerantne vrijednosti, a utvrđene vrijednosti za ukupne taložive materije zadovoljavaju zahtjeve normativa. Mjerenja su vršenja pri radu drobilice, punom tehnološkom kapacitetu i radu sistema za otprašivanje.

Federalni inspektori Federalne uprave za inspekcijske poslove ostaju dosljedni u postupanju u skladu s načelima inspekcijskog nadzora te će nalogati pravovremene i efikasne mjere iz svoje nadležnosti, a u cilju zaštite zdravlja građana, kao i očuvanja prirodnih i privrednih dobara Federacije.

S poštovanjem,

M.P. **DIREKTORICA**

Ivana Prvulović

Dostavljeno:

1. n/r Edita Kalajdžić dr.sci. - generalna sekretarka;
2. n/r Ivan Miličević - tajnik
3. n/r Dennis Gratz – zastupnik;
4. Arhiva